

פרשיות תזריע מצורע

הליכות עולם לו

(חבקוק ג' ו')

לעילוי נשמת ר' יהודה לוי ז"ל

זמן ר"ת	צאת השבת	חלקת נרות	לוח אור החיים
20:42	19:51	18:59*	י-ם
20:39	19:49	18:57	ת"א
20:42	19:51	18:59	חיפה
20:39	19:49	18:58	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:39

צרוע=קורונה

תועבה ופריצות רק עסקים וקצת רכילות, וכמה הזהיר עליהם ואסר קריאתם, וידוע המעשה באיש אחד שהיה מוכר עיתונים וכשהוכיחו החפץ חיים על כך, ענהו שמה יעשה זו פרנסתו, למחורת בא אליו החפץ חיים בהצעת עבודה חדשה, שהנה התפנתה משרה להיות מצלצל בפעמון של הכנסיה, הלה נפגע עד עמקי נשמתו מה אני גוי, והחפץ חיים השיבו דע לך שלמכור עיתונים הוא עוון חמור יותר מלצלצל בפעמון הכנסיה, שכן עוון לשון הרע חמור יותר מעבודה זרה (כמבואר ביומא ט:), וכיום חוץ ממה שנוספו איסורים רבים לקריאת העיתונים, בעידן המחשבים הפכו הידיעות וההזדשות למנת חלקם של כל הצופים בכל רגע, ומרכלים ומגנים את כל מי שרוצים אלו את אלו ואלו את אלו והכל נעשה כהיתר ובראש כל חוצות, וכל האתרים שיהיו הכשרים ביותר מבחינת פריצות, הינם מלאים בלשון הרע ורכילות, ואין שום היתר לראותם ולקרוא בהם.

וכאשר נתבונן בכמה מהלכות המצורע נראה שיש הקבלה רבה ביניהם לבין החלטות משרדי הבריאות בעולם לגבי נגיף הקורונה, בתחילה כאשר רק רואים סימנים של צרעת באדם, עדיין לא היו יודעים אם זו צרעת או לא, והיו מסגירים את האדם לראות את התפתחות המחלה, ואם אין התפתחות אחר שבועיים היו מטהרים אותו, אך אם משתנה לרעה היו מחליטים אותו לגמרי עד שתעבור ממנו הצרעת, ואחר שהוכרזו כמצורע היו מבודדים אותו מבני האדם ומושיבים אותו מחוץ למחנה, והיה חייב לכסות פיו וחוטמו בסודרו שהיה כמין צעיף, והיה מתרחק מבני האדם ד' אמות שזה כשני מטר, ואם היו מתקרבים אליו היה חייב לומר שהוא מצורע ויתרחקו ממנו.

וכשנראה את הטיפול בנגיף הקורונה נראה שהם זהים מאוד, אם יש חשש למי שהוא שנדבק ח"ו בתחילה מסגירים אותו לשבועיים, ואחר שבועיים רואים אם התפתחה המחלה ואז מבודדים אותו לגמרי מבני האדם, ובכל אופן צריך להרחיק שני מטר (שזה בערך ד' אמות), ולכסות את פיו וחוטמו בצעיף או בכסוי אחר. וכאשר התבוננתי בגיטמריא של נגיף הקורונה, קורונה בגיטמריא 367, והמילה צרוע בגיטמריא 366, ועם הכולל 367, הרי שגם בערכם במספרי הינם שווים, ואולי הקב"ה רוצה לעורר אותנו על מגיפה עולמית הקיימת בקרבנו היא מגיפת הלשון הרע, שהיא המגיפה הרוחנית הגורמת לבואה של מגיפת הקורונה העולמית.

אחים יקרים, אין איתנו נביא ולא יודע עד מה, אבל ה' נתן לנו שכל להתבונן במעשינו ולשנות את דרכינו, בואו נטיב את מעשינו, נתחזק כל אחד מאיתנו בשמירת פיו, [נקבל עלינו לפחות פעם אחת בכל יום לחסום פינו מלדבר אודות זולתנו], נלמד את ההלכות נקיים אותם, ובלי ספק בזכות שמירת פינו נקרב את גאולתנו ונסלק כל נגיף מתוכנו. אמן.

השבוע נקרא שתי פרשיות מחוברות, תזריע ומצורע, ובכל פרשיות המחוברות נראה שיש דמיון רב ביניהם ולא בחינם חיברום חכמים יחד, ובפרט בולט הדבר בפרשיותינו שכן רוב פרשת תזריע מדברת בענין טומאת נגע הצרעת, ופרשת מצורע מדברת על טהרת המצורע מצרעתו.

והנה דבר ידוע ומפורסם שנגע הצרעת בה על האדם בעוון לשון הרע, וכמבואר בדברי רבותינו (ערכין ט"ו:), וזה אחד הדברים הצריכים חיזוק מאוד, שהרבה צרות באו על ישראל בעוון לשון הרע, ואחד הטעמים לגלות מצרים היתה לשון הרע (כמבואר ברש"י שמות ב' י"ד), וחטא המרגלים היה בלשון הרע, והוא השורש והגורם לחורבן שני בתי המקדשות (כמבואר בתענית כ"ט:), ואריכות הגלות הוא מפני שעוון זה עדיין נמצא בינינו, וכמו שאמרו רבותינו (יומא ט:), שבית שני שהיה בו שנאת חנם עד היום הוא חרב, והיינו מפני שלא תיקנו עוון זה.

וכתב הרמב"ם (בסוף הלכות טומאת צרעת): שהצרעת אינו ממנהגו של עולם אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהירן מלשון הרע, ואם עמד ברשעו משתנה עורו ויצטרע ויהיה מובדל ומפורסם לבדו עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצנות ולשון הרע. עכ"ל. ומבואר ברמב"ם שאין לצרעת תרופה אלא התשובה, ואע"פ שכל המחלות והצרות שבאים על האדם בעולם, הינם בעונותיו, והתרופה האמיתית להם היא התשובה, מ"מ הקב"ה ברא להם גם רפואה גשמית ביד בשר ודם על ידי עשבים וצמחי מרפא, וכנראה שלעוון החמור ביותר שבתורה עשה הקב"ה עונש הגדול ביותר שלא תהיה לו רפואה רק תשובה.

וכיום בעונותינו ישנו נגיף שהוא אות ופלא בעולם כולו, נגיף הקורונה, שאינו נראה אבל מפיל חללים רבים, ומפליא את כולם בכך שאינם מוצאים לו תרופה או חיסון מפניו. וכבר רבות דברו אודותיו בחודשים האחרונים על מה עשה לנו ה' ככה, ובודאי שרק לה' הפתרון האמיתי, אבל בודאי שחל עלינו חובת ההתבוננות במעשינו, ואין ספק שעוון לשון הרע שבעשתי באו צרות רבות כאמור נמצא בעוכרנו ומכרסם בנו, וכידוע שבדורנו דור שבו הטכנולוגיה התקדמה מאוד, עוון זה רק נפרץ יותר ויותר, שכן בעבר מי שהיה רוצה לספר לשון הרע לחבירו היה צריך לפוגשו ולדבר עימו, ולא תמיד היה מתאפשר לדבר, פעמים שאנשים היו שומעים והיו צריכים להסתיר עצמם, ואולם מאז שיצא הטלפון לעולם האדם יושב בביתו ומרים טלפון לחבירו ומדבר כל אשר יחפוץ על מי שיחפוץ, ומאז הומצא הפלאפון הדבר נתרבה עוד יותר, שבעידן הטלפון היה עכ"פ צריך להיות בביתו כדי לדבר עם חבירו, וכיום גם בהיותו בחוצות קריה הפלאפון עימו ויכול הוא לדבר עם חבירו בכל רגע.

וזה מבחינת הדבור, אך גם מבחינת הקריאה והראיה של לשון הרע, בימינו הדבר נהיה נורא ואיום, החפץ חיים בשעתו קידש מלחמה על העיתונים שיצאו בזמנו, שלא היה בהם דברי

טעון גניזה | נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה!

להצלחת חן בת רחל

הליכות והלכות

אל תיקרי הליכות אלא הלכות (נידה ע"ג.)

הלכות קביעת עתים לתורה (המשך)

התורה איש כפי שכלו. עכ"ל. [ונראה שדרגות דרגות יש בתורה לשמה, והדרגה הכי נמוכה זה מה שכותב בנפש החיים, ודרגה עליונה יותר ממנה היא האמורה בספר מדבר קדמות, ודרגה עליונה יותר היא מה שמבואר בספר התניא. וצריך עוד עיון בזה, ובתחילת לימודו יעורר אדם בדעתו את ענין לימוד התורה לשמה, ובוהו יזכה שלפחות ישאף לכך ואולי בתחילת לימודו יכיון לזה. ומ"מ ישתדל אדם מידי פעם בפעם לעורר ענין זה שמעלתו רמה וגבוהה עד מאוד, שאם בכל המצוות שעשאן לשמה, הינם חשובות פי כמה וכמה, לימוד התורה שגדול מכל המצוות, כאשר לומד תורה לשמה אין ערוך אליה].

טז. יזהר בשעת לימודו שיהיה מרוכז בלימודו בלבד לא יסיח דעתו לשום דבר אחר, וכבר אמרו חז"ל (הגיגה י"ב): אמר רבי לוי כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים, [וגחלי רתמים חמים יותר משרא גחלים ואינם מהירים להתכבות, כמבואר ברש"י (שבת ל"ז, ד"ה גחלים) ובגמרא (ב"ב ע"ד): מבואר שאפילו אחר י"ב חודש הם עדיין לוחשות, ומבואר שאפילו שעונשו קשה יותר מגיהנם שמשפטו י"ב חודש]. והעוסק בתורה ופוסק או צופה בנשים, נענש גם על הלימוד. ספר חסידים סימן תקמ"ד. ועל זה ידו כל הדוים. (מדבר קדמות מערכת למד אות ב').

טז. אחר שיסיים זמן הקביעות בלימוד התורה ילך לעסקיו וישתדל אדם שלא להיבטל ממלאכה שכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון, כי העוני יעבירונו על דעת קונו, ומכל מקום לא יעשה מלאכתו עיקר אלא עראי ותורתו קבע וזה וזה יתקיים בידו. (ש"ע סי' קנ"ו). ומכל מקום עדיף יותר ללמוד כל היום ולקבל משכורת מהכולל או מהישיבה או ממחזיק פרטי מאשר לעסוק במלאכה או במשא ומתן וללמוד רק כמה שעות ביום, ואף אם המשכורת מספיקה לו בדוחק יבטח בהשי"ת והבוטח בה' חסד יסובבנו. (ליקוט יוסף ח"ב סי' קנ"ו סעי' א').

[ובעוונותינו רבים מנפנים בדברי הרמב"ם (פ"ג מהלכות ת"ת ה"י) שכתב שהמשים על ליבות רק לעסוק בתורה בלא מלאכה שתפרנס אותו הרי זה מחלל את ה' וכו', ובוהו מנגחים את התלמידי חכמים שבדורנו. וכל דבריהם הבל, שכמו בכל מחלוקת בהלכה ישנן דעות שונות ואנו הולכים אחר דעת הרבנים, וכבר הרמב"ם בעצמו הזכיר (פירושו המשניות אבות ד' ה') שרוב גדולי הראשונים אם לא כולם חולקים עליו, וגם רבנו יוסף קארו זצ"ל שכל בית ישראל נשען עליו והולכים לאור פסקי הלכותיו, דחה דברי הרמב"ם בספרו כסף משנה על הרמב"ם (שם), וכן כתב עוד בשו"ת באקת רוכל (סי' ב'). וכן הורו עוד פוסקים רבים וחשובים, מהראשונים ועד גדולי הדורות האחרונים, ואין לך אלא השופט אשר יהיה בימים ההם. ובפרט על פי מציאות החיים בדורנו שאלמלא שיחזיקו בלומדי התורה היתה התורה משתכחת מישראל, ולענ"ד אין ספק שאם הרמב"ם היה חי בימינו היה מורה כמו כל גדולי הדור, והיה עושה ומעשה למען החזקת התורה.

וכל אלו המדברים בגנות הת"ח שבדורנו אם באמת הינם חוששים לדברי הרמב"ם, מדוע שכחו את כל מה שכתב הרמב"ם לפני כן באותו הפרק בשבח התורה ועמלה, והזכירו מעט בדבריו בהלכה י"ב, וצא וראה שאלו האומרים שכל דבריהם מאוד מלקיים י"ב, והאמת תורה שכל דבריהם נאמרים מקנאה בתלמידי חכמים, ולכן העצה היעוצה להם הינה אחת מהשתיים, או שבעצמם יטו עול לעסוק בתורה בכל כוחם, ויזכו גם הם לכתרה של תורה, ואם אינם יכולים פשוט שיתמכו בתורה ויזכו לכל המעלות שאמרו רבותינו בתומכי התורה, ונזכיר רק אחת מני רבות (ברכות ל"ד): אמר רבי יוחנן, כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא למשיא בתו לתלמיד חכם ולעושה פרקמטיא לתלמיד חכם ולמהנה תלמיד חכם מנכסיו].

היות ואנו נמצאים בימים שבין יציאת מצרים למתן תורה, נאריך מעט בחיוב וגודל עסק התורה, וצורת הלימוד הנכונה.

יב. כתר תורה הרי מונח ועומד ומוכן לכל ישראל, שנאמר תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, כל מי שירצה יבא ויטול. (הרמב"ם פ"ג מתלמוד תורה ה"א). אמרו חכמים ממזר ת"ח קודם לכהן גדול עם הארץ שנאמר יקרה היא מפנינים מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים. (שם ב'). אין לך מצוה בכל המצוות כולן שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה אלא תלמוד תורה כנגד כל המצוות כולן. (שם ג'). תחלת דינו של אדם אינו נידון אלא על התלמוד ואחר כך על שאר מעשיו לפיכך אמרו חכמים לעולם יעסוק אדם בתורה בין לשמה בין שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה. (שם ה'). מי שנשא לבו לקיים מצוה זו כראוי ולהיות מוכתר בכתר תורה לא יסיח דעתו לדברים אחרים ולא ישים על לבו שיקנה תורה עם העושר והכבוד כאחת כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל, ולא עליך הדבר לגמור ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה, ואם הרבית תורה הרבית שכר והשכר לפי הצער. (שם ו').

יג. ראוי לכל ת"ח שיקבע עת כפעם בפעם ללמוד בספרי מוסר, כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול (סוכה ב'), ובזמן שטרוד בגופי הלכות ומחדש בטובו חידושי תורה, קרוב שיגבה לבו, וכיוצא. וקבלתי כי בכלל מה שאמרו חז"ל (קידושין ל') שהתורה היא תבלין ליצר הרע, הוא תוכחת מוסר מרבנותינו זכורנם לברכה ראשונים ואחרונים. (כרמי יוסף סי' א' סוף אות ט'). [ובאמת שבזמננו די היה במוסר לתלמידי חכמים מפעם לפעם שרוב העולם היו בעלי מידות ודרך ארץ, אך כיום אין צורך להביא ראיות בגודל חיוב לימוד המוסר, והובה לקבוע ללמוד מוסר בכל יום, ובלעדי זה לא ישים האדם לב על דרכיו וישקע בים תאוותיו. ועיין להגאון הרב יצחק בלאזר זצוק"ל בספרו שערי אור (סי' ה') שאסף איש צדיק מדברי רבותינו בגודל מעלת המוסר. וגם הנשים חייבות בלימוד זה ואף יותר מן הגברים, שכן הגברים עוסקים בגמרא הבלולה מן הכל, ובדרך לימודם נפגשים עם כל מיני מאמרים מוסריים, ואולם הנשים אשר אינם עוסקות בתורה מניין יפגשו עם דברי המוסר, ולא רק שצריכות בזה לעצמן אלא אף לחנך לבני ביתם, וכבר אמר שלמה החכם באדם (משלי א' ה') שמע בני מוסר אביך ואל תטש תורת אמן].

יד. במקומות רבים שיבחו רבותינו את העוסק בתורה לשמה, וכמו שאמרו (אבות פ"א מ"א) כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, ואמנם מהו תורה לשמה עיין בספר מדבר קדמות (מערכת ל' אות א') משם מהרח"ו ז"ל: פירוש לשמה על דרך הפשט, שיכוין דוקא לעשות נחת רוח ליוצרו לבד, ולא לתועלת גופו ונפשו ואפילו לזכות לעולם הבא. עכ"ל. ובספר נפש החיים (שער ד' אות ג') כתב: אבל האמת, כי ענין לשמה פירוש לשם התורה, כמו שפירש הרא"ש ז"ל (נדרים נ"א), ז"ל: עשה דברים לשם פעלך - לשמו של הקב"ה שפעל הכל למענהו. ודבר בהן לשמן - כל דבורך ומשאך בדברי תורה יהיה לשם התורה, כגון לידע ולהבין ולהוסיף לקח ולפלוף ולא לקנטר ולהתגאות עכ"ל. ובספר התניא (חלק ראשון סוף פ"ה) כתב ז"ל: ולשמה היינו כדי לקשר נפשו לה' ע"י השגת